

ОАСА-
35090-18

основне академске студије архитектуре

назив предмета усмерење	архитектура или револуција сви модули		година	трећа
изборна група	изборни предмет 1 – урбанизам		семестар	5
наставник	доц. др Владимир Михајлов	бр. каб. 305	статус	изборни
E-mail контакт	mihajlovvladimir@yahoo.com		ЕСПБ	2
учесници у настави			часови активне наставе	
			предавања	2
			вежбе	0
			др. облици	0
			сам. истр. рад	0
			остали часови	
сарадници				
координатор СЦ	в. Проф. др Александра Ђукић			
пожељне квалификације за пријем студената	Критеријум за одабир је просек на досадашњем току студија.			

садржај предмета

циљ:

Полазећи од дилеме LeCorbusiera, курс разматра идеалне и утопијске аспекте планирања и архитектуре градова, као потенцијале за развој Београда. Универзални дизајн је у том смислу концепт у развоју урбаног града који се издваја од конкуренције. Дужи животни век и рапидни развој медицине подразумевају, између осталог, да више људи живи са инвалидитетом данас и да тај број расте.

Универзални дизајн ("Design for all"), једнако као и филозофија приступачности почивају на признавању, прихватању и подстицању права свих људи – на свим нивоима друштва – укључујући и особе са ограниченим способностима у кретању.

Резултат курса би требало да буду архитектонска решења која обезбеђују висок степен приступачности, заштите здравља, сигурности и удобности у граду као животној средини

теоријска и практична настава:

Позивајући се на тзв. „филозофију наде“ Ернста Блоха, упознају се и разматрају утопијски концепти различитих аутора - функционални, саобраћајни, хигијенски и естетски, (нпр. Град Сунца, Икарија, Вртни град, Хигија, Broadacre city, Ville Radieuse...), у циљу проналажења потенцијалних решења за проблеме приступачности и универзалног дизајна у различитим деловима Београда.

Поред израде пројекта трасе са универзалним дизајном у изабраном насељском центру Београда (нова сазнања у области урбанистичког пројектовања и урбаних функција), овде се подразумева и неопходно упознавање са друштвено – хуманистичком димензијом града, јер свака замисао о бољем граду захтева и промене друштва.

метод извођења наставе:

Настава се одвија кроз предавања, дискусије, гостовање експерата и истраживачки рад студ

основна литература:

1. Лазаревић Бајец Н. (1987). Град између емпирије и утопије, ИСССОС
2. Шое, Ф. (1978). Урбанизам, утопија и стварност. Београд. (избор поглавља)
3. Сервије, Ж. (2005). Историја утопије. Београд: Клио (избор поглавља)
4. Елин, Нан. (2002). Постмодерни урбанизам. Београд: Орион (избор поглавља)
5. LeGates, R.T, & Stout, F. (Eds.). (2003). The City Reader. London and New York: Routledge. (избор поглавља)
6. Burton E., Mitchell L. (2006) Inclusive Urban Design: Streets for Life. Burlington MA 01803, USA, Elsevier. ISBN 13: 9-78-0-75-066458-5
www.ndri.ir/Sites/Files/515/Inclusive%20Urban%20Design-Street%20ofor%20life.pdf

ИСХОДИ

-
- 1 СПОСОБНОСТ ИЗРАДЕ АРХИТЕКТОНСКИХ ПРОЈЕКТА КОЈИ ЗАДОВОЉАВАЈУ ЕСТЕТСКЕ И ТЕХНИЧКЕ ЗАХТЕВЕ.
Студент ће имати способност да:
- 1. припреми и представи пројекте објеката различите размере, сложености и типологије у разноврсним контекстима, користећи низ медија (техника), а одговарајући на дати задатак;
  - 2. разуме конструктивни и структурални склоп, стратегије заштите животне средине и регулативне (правне) захтеве који се односе на пројектовање и изградњу комплетног архитектонског пројекта;
  - 3. развије концептуални и критички приступ према архитектонским пројектима који интегрише естетске аспекте објекта и техничке захтеве изградње и потреба корисника.
-
- 2 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ ИСТОРИЈЕ И ТЕОРИЈЕ АРХИТЕКТУРЕ И СРОДНИХ УМЕТНОСТИ, ТЕХНОЛОГИЈА И ДРУШТВЕНИХ НАУКА.
Студент ће имати знање о:
- 1. културној, друштвеној и интелектуалној историји, теорији и технологијама које су од значаја за пројектовање објеката;
  - 2. утицају историје и теорије на просторне, друштвене и технолошке аспекте архитектуре;
  - 3. примени одговарајућих теоријских концепата током пројектовања у студију, показујући промишљени и критички приступ.
-
- 3 ЗНАЊЕ О ЛИКОВНИМ УМЕТНОСТИМА КАО УТИЦАЈНИМ ЗА КВАЛИТЕТ АРХИТЕКТОНСКОГ ПРОЈЕКТА.
Студент ће имати знање о:
- 1. томе како теорија, пракса и технологије ликовних уметности утичу на архитектонски пројекат;
  - 2. креативној примени визуелних уметности и њиховом значају и утицају на архитектуру;
  - 3. креативној примени сличних радова у процесу пројектовања у студију, у смислу њихове концептуализације и репрезентације.
-
- 4 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О УРБАНИСТИЧКОМ ПРОЈЕКТОВАЊУ, ПЛАНИРАЊУ И ВЕШТИНАМА УКЉУЧЕНИМ У ПЛАНСКИ ПРОЦЕС.
Студент ће имати знање о:
- 1. теоријама урбанистичког пројектовања и планирању заједнице;
  - 2. утицајима пројектовања и развоја градова у прошлом и садашњем времену на савремено изграђену средину;
  - 3. актуелној планској политици и законодавству којима се контролише изградња, укључујући и социјалне, економске и аспекте заштите животне средине и њихов значај за планирање развоја.
-
- 5 РАЗУМЕВАЊЕ ОДНОСА ИЗМЕЂУ ЧОВЕКА И ОБЈЕКТА И ИЗМЕЂУ ОБЈЕКТА И ЊИХОВОГ ОКРУЖЕЊА, И ПОТРЕБЕ ДА СЕ ОБЈЕКАТ И ПРОСТОРИ ИЗМЕЂУ ОДНОСЕ ПРЕМА ЉУДСКИМ ПОТРЕБАМА И МЕРИ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. потребама и тежњама корисника објеката;
  - 2. утицајима објеката на животну средину и премисама одрживог пројектовања;
  - 3. начину на који ће се објекти уклопити у своје локалне контексте.
-
- 6 РАЗУМЕВАЊЕ АРХИТЕКТОНСКЕ ПРОФЕСИЈЕ И УЛОГЕ АРХИТЕКТЕ У ДРУШТВУ, ПОСЕБНО У ПРИПРЕМИ ПРОЈЕКТА КОЈИ УЗИМАЈУ У ОБЗИР СОЦИЈАЛНЕ ФАКТОРЕ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. природи професионализма и обавезама и одговорностима архитеката према клијентима, корисницима објеката, ивођачима грађевинских радова, професионалним сарадницима и ширем друштву;
  - 2. улози архитекте у пројектантском тиму и грађевинској индустрији, препознавајући важност текућих метода и трендова у обликовању грађене средине;
  - 3. могућем утицају пројеката за изградњу на постојеће и будуће заједнице.
-
- 7 РАЗУМЕВАЊЕ МЕТОДА ИСТРАЖИВАЊА И ПРИПРЕМЕ ПРОЈЕКТНИХ ЗАДАТАКА ЗА АРХИТЕКТОНСКИ ПРОЈЕКАТ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. потреби да се критички испитају примери који су функционално, организационо и технолошки релевантни за постављени пројектни задатак;
  - 2. потреби да се процене и припреме пројектни задаци различитих размера и типологија, да се дефинишу захтеви клијента и корисника и њихова прилагодљивост локацији и контексту;
  - 3. доприносима архитеката и професионалних сарадника у формулисању пројектног задатка и истраживачких метода потребних за припрему задатка.
-
- 8 РАЗУМЕВАЊЕ КОНСТРУКТИВНИХ СИСТЕМА, ГРАЂЕВИНСКЕ И КОНСТРУКТОРСКЕ ПРОБЛЕМАТИКЕ РЕЛЕВАНТНЕ ЗА АРХИТЕКТОНСКО ПРОЈЕКТОВАЊЕ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. истраживању, критичкој процени и избору алтернативног конструктивног, грађевинског решења, као и решења материјализације у складу са архитектонским пројектом;
  - 2. стратегијама за изградњу објеката и способности да се интегрише знање о конструктивним принципима и грађевинским техникама;
  - 3. физичким особинама и карактеристикама грађевинских материјала, компонената и системима, као и утицајима ових одлука на животну средину.
-
- 9 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О ФИЗИЧКИМ ПРОБЛЕМИМА, ТЕХНОЛОГИЈАМА И ФУНКЦИЈИ ОБЈЕКТА У ЦИЉУ ОБЕЗБЕЂЕЊА УНУТРАШЊЕГ КОМФОРА И ЗАШТИЂЕНОСТИ.
Студент ће имати знање о:
- 1. принципима пројектовања оптималних визуелних, термалних и акустичних амбијената;
  - 2. системима за постизање комфора околине према принципима одрживог развоја;
  - 3. стратегијама за пројектовање инфраструктуралних мрежа објеката (водовод и канализација, електроинсталције и друго) и способности да се оне интегришу у архитектонски пројекат.
-

10 НЕОПХОДНЕ ПРОЈЕКТАНТСКЕ ВЕШТИНЕ КАКО БИ СЕ ИСПУНИЛИ ЗАХТЕВИ КОРИСНИКА У ОКВИРИМА ФИНАНСИЈСКИХ ОГРАНИЧЕЊА И ГРАЂЕВИНСКИХ ПРОПИСА.

Студент ће имати вештине да:

- 1. критички испита финансијске факторе у зависности од могуће типологије објекта, конструктивног система и избора спецификација и њихов утицај на архитектонски пројекат;
- 2. разуме механизме контролисања трошкова током израде пројекта;
- 3. изради пројекат који ће испуњавати услове корисника и бити у складу са правном регулативом, одговарајућим стандардима перформанси материјала и захтевима у вези са здрављем и безбедношћу корисника.

11 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О ПРОИЗВОДЊИ, ОРГАНИЗАЦИЈИ, РЕГУЛАТИВИ И ПРОЦЕДУРАМА КОЈИМА СЕ ПРОЈЕКАТ СПРОВОДИ У ИЗГРАЂЕНИ ОБЈЕКАТ ИЛИ ПЛАН ИНТЕГРИШЕ У ЦЕЛОКУПНИ ПЛАНСКИ СИСТЕМ.

Студент ће имати знање о:

- 1. основним правним, професионалним и законским одговорностима архитекте, о организацији, правилима и процедурама које се користе у преговарању и одобравању архитектонских пројеката, укључујући земљишне законе, контролу и правила изградње и прописе о здрављу и безбедности;
- 2. Професионалним међу-односима појединаца и организација које учествују у набављању и изради архитектонских пројеката и како су они дефинисани у уговорним и организационим структурама;
- 3. Основним теоријама управљања и принципима пословања који се односе на вођење архитектонског пројекта и праксе, препознавајући текуће и надлазеће трендове у грађевинској индустрији.

остали исходи

оцењивање

Унети све облике оцењивања обухваћене предиспитним обавезама и завршним испитом. У структури укупне оцене на предмету предиспитне обавезе се вреднују са најмање 30, а највише 70 поена. Укупан број поена је 100.

предиспитне обавезе	40	завршни испит	60
активност у настави	10	пројекат истраживања	60
Колоквијум - презентација	30		

термински план

недеља	датум	опис тематских јединица
1		Увод: Утопијски концепти и значајне теме у историји и теорији урбанизма
2		Развој градова од 19 века до данас: проблеми и облици урбанистичких интервенција
3		Утицај друштвене теорије на генезу и развој утопија - изабрани случајеви
4		Утопије, јавно добро и урбано планирање: има ли оправдања за јавну (државну) интервенцију?
5		Идеологија и процена планских алтернатива у савременој друштвеној реалности
6		Град споменика (City Beautiful), ефикасни град, функционални град, град малих заједница
7		Утопије и стандарди у урбанизму и архитектури - гаранција за стварање квалитетног градског окружења
8		Идентитет града - особености једног доба (идеологија, симболи, трансформације)
9		Односи корисника и уређење друштва у граду: рационални и / или колаборативни процес одређивања развоја града
10		Градови у глобалном добу: утопије, историја феномена и креативна решења за превазилажење проблема
11		Дистопијски концепти: Актери у одлучивање и позиције моћи - дилеме и могући приступи
12		Град и култура: планови и пројекти као подршка различитим животним стиловима
13		Студије случаја-европска пракса, одабир примера за даљу анализу
14		Ста се жели постићи?: Развој града, утопије, стратегије и пројекти
15		Утопије и нови правци развоја урбанизма: савремене теме у управљању, планирању и пројектовању градова